

Sygn. akt V U 572/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Radosław Buko**

Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Pezena

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2013 roku w Słupsku

odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 12 marca 2013 roku znak (...)

w sprawie **J. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. B. prawo do emerytury na podstawie art.184 w zw. z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku numer 153 poz. 1227 ze zm.) od dnia 1 lutego 2013 roku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. B. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 12.03.2013 r., znak (...) odmawiającej mu prawa do emerytury.

Ubezpieczony zaskarżył decyzję w całości oraz domagał się jej zmiany poprzez ustalenie w toku procesu na podstawie zgromadzonych dokumentów oraz zeznań zawnioskowanych świadków, że pracował w warunkach szczególnych ponad 15 lat.

Pozwany organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów procesu według norm przepisanych podnosząc, iż ubezpieczony wykazał na 01.01.1999r. wymagany staż ogółem ale nie wykazał 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. B., ur. (...), w dniu 08.01.2013 r. złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Nie pozostaje w stosunku pracy. Wykazał według stanu na dzień 01.01.1999r. okres składkowy, nieskładkowy oraz uzupełniający – rola w wymiarze 25 lat, w tym 2 lata i 17 dni okresu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony domagał się uwzględnienia jako okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych od dnia 25.02.1976 r. do 31.10.1982 r. w Przedsiębiorstwie Usług (...)(...)w W. oraz od 02.11.1982 r. do 31.03.1989 r. w

Państwowym Gospodarstwie Rolnym P.Zakładzie Rolnym (...). Zaskarżoną decyzją z dnia 12.03.2013 r. odmówiono mu prawa do emerytury z uwagi na nie wykazanie 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych .

/dowód: akta emerytalne ZUS: wniosek k. 1 – 2, kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych – k. 3, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. k.54, zaskarżona decyzja k. 53 – 53 v., karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. – k. 54, 55/

Ubezpieczony J. B.w okresie od 25.02.1976 r. do 31.10.1982 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Usług (...)(...)w W., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę spawacza. Uprawnienia do spawania uzyskał już w 1973 r., podczas zatrudnienia w Stoczni (...)w G.. Zakład pracy stawiał klatki piętrowe dla trzody chlewnej. Ubezpieczony spawał elektrycznie te klatki. Nie pracował przy innych pracach.

Następnie od 02.11.1982 r. do 31.03.1989 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku spawacza w PGR P. w Zakładzie Rolnym (...). W toku zatrudnienia ubezpieczony zajmował się tylko i wyłącznie spawaniem. Wykonywał typowe prace spawalnicze np. spawał rury centralnego ogrzewania, maszyny rolnicze. Był jedynym pracownikiem zakładu posiadającym uprawnienia do spawania.

/dowód: akta sprawy: wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 25 – 25 v. w zw. z k. 32 akt sprawy (00:03:11 – 00:16:26), zeznania świadka B. B. – k. 25 v. w zw. z k. 32 (00:18:46 – 00:23:38), zeznania świadka A. M. – k. 25 v. w zw. z k. 32 (00:23:39 – 00:27:50), zeznania świadka Z. R. – k. 31 -31 v. w zw. z k. 32 (00:04:36 – 00:10:36), zeznania świadka M. W. – k. 31 v. w zw. z k. 32 (00:10:37 – 00:14:08),książeczka spawacza – k.8,świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 21.12.1999 r., akta osobowe ubezpieczonego - koperta k. 21akt sprawy: świadectwo pracy z dnia 31.10.1982 r. , karta obiegowa, angaż z dnia 15.10.1982 – k. 9, angaż z dnia 26.05.1982 r., umowa o pracę z dnia 25.02.1976 r., skierowanie do pracy z dnia 25.02.1976 r., karta obiegowa z dnia 25.02.1976 r., podanie o pracę z dnia 03.02.1976 r., kwestionariusz osobowy, akta osobowe ubezpieczonego – koperta k. 23 akt sprawy – umowa o pracę z dnia 02.11.1982 r., kwestionariusz osobowy,

Ubezpieczony według stanu na dzień 01.01.1999r. posiada wymagany 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych. Do niespornego okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 2 lata i 17 dni należało doliczyć okres pracy od dnia 25.02.1976 r. do 31.10.1982 r. w Przedsiębiorstwie Usług (...)(...)w W.w wymiarze 6 lat 8 miesięcy i 5 dni oraz od dnia 02.11.1982 r. do 31.03.1989 r. w Państwowym Gospodarstwie Rolnym P.Zakładzie Rolnym (...)w wymiarze 6 lat 4 miesięcy i 29 dni. Łącznie ubezpieczony posiada 15 lat 1 miesiąc i 11 dni pracy w szczególnych warunkach.

/dowód: akta sprawy: wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 25 – 25 v. w zw. z k. 32 akt sprawy (00:03:11 – 00:16:26), zeznania świadka B. B. – k. 25 v. w zw. z k. 32 (00:18:46 – 00:23:38), zeznania świadka A. M. – k. 25 v. w zw. z k. 32 (00:23:39 – 00:27:50), zeznania świadka Z. R. – k. 31 -31 v. w zw. z k. 32 (00:04:36 – 00:10:36), zeznania świadka M. W. – k. 31 v. w zw. z k. 32 (00:10:37 – 00:14:08),książeczka spawacza – k.8,świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 21.12.1999 r., akta osobowe ubezpieczonego - koperta k. 21akt sprawy: świadectwo pracy z dnia 31.10.1982 r. , karta obiegowa, angaż z dnia 15.10.1982 – k. 9, angaż z dnia 26.05.1982 r., umowa o pracę z dnia 25.02.1976 r., skierowanie do pracy z dnia 25.02.1976 r., karta obiegowa z dnia 25.02.1976 r., podanie o pracę z dnia 03.02.1976 r., kwestionariusz osobowy, akta osobowe ubezpieczonego – koperta k. 23 akt sprawy – umowa o pracę z dnia 02.11.1982 r., kwestionariusz osobowy,

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. B. dotyczące ustalenia uprawnień do emerytury w warunkach szczególnych zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie

wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 – w brzmieniu obowiązującym do końca grudnia 2012r. – emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Obecnie od 01.01.2013r. brak jest obowiązku rozwiązaniu stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem jako warunku nabycia prawa do emerytury.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony J. B. na dzień wydania zaskarżonej decyzji miał ukończone 60 lat – ukończył je w dniu (...)r., nie jest członkiem OFE, posiada wymagany 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uznano za pracę w szczególnych warunkach prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym (Dział XIV pkt 12)

Postępowanie dowodowe wykazało, że praca ubezpieczonego w całym spornym okresie jest pracą w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu praca ubezpieczonego na stanowisku spawacza była pracą w warunkach szczególnych.

Fakt pracy w warunkach szczególnych od dnia 25.02.1976 r. do 31.10.1982 r. w Przedsiębiorstwie Usług (...)(...)w W.w wymiarze 6 lat 8 miesięcy i 5 dni oraz od dnia 02.11.1982 r. do 31.03.1989 r. w Państwowym Gospodarstwie Rolnym P.Zakładzie Rolnym (...)w wymiarze 6 lat 4 miesięcy i 29 dni na stanowisku spawacza potwierdzili świadkowie pracujący razem w ubezpieczony w spornym okresie tj. B. B., A. M., Z. R. oraz M. W..

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne albowiem były one stanowcze, logiczne, zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Odnosi się to zarówno do rodzaju i okresu zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, jak i rodzaju wykonywanych czynności. Świadkowie byli osobami, które miały bezpośredni kontakt z ubezpieczonym w trakcie świadczenia przez niego pracy w przedmiotowym zakładzie pracy, zorientowane zatem były w materii będącej przedmiotem ich zeznań.

W ocenie Sądu zeznania świadków i dane z akt osobowych ubezpieczonego, w tym książeczki spawacza w pełni potwierdzają sporny okres zatrudnienia J. B. w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że ubezpieczony w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza.

W okolicznościach niniejszej sprawy oczywiste jest to, że również pracodawca ubezpieczonego za sporny okres zatrudnienia pracę jego postrzegał jako pracę w szczególnych warunkach, zaś uchybienia formalne pracodawcy nie mogą skutkować pozbawieniem ubezpieczonego prawa do należnych mu świadczeń.

Ubezpieczony posiada wymagany, według stanu na dzień 01.01.1999r. tj. na dzień wejścia w życie obecnie obowiązującej ustawy 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Wykazał zatem, iż spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż praca ubezpieczonego spornym okresie zatrudnienia była pracą w warunkach szczególnych i przekraczała wymagane 15 lat na dzień 01.01.1999 r.

Z tych racji natury faktycznej i prawnej Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. B. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia (...)r. tj. od dnia ukończenia 60 roku życia, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego o czym orzekł jak w sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.